

La gran carta d'amor d'Obiols a Rodoreda

«Ets com un tros de mi que per un fenomen curiós té una certa autonomia de moviment»

Foto: Fundació Mercè Rodoreda

«Estimada,

Tot el dia penso en tu... Hi ha dies que no sé per què -un reflex del sol entre les fulles, una certa tebior de l'aire, un tros de cançó escoltada distretament- et sento gairebé físicament present, com si t'acabés de deixar i com si hagués de trobar-te a l'entrar a la cambra. En dies així no puc fer res: estic en ple clima teu tan absent de les coses que em volten que els que em veuen cada dia m'ho coneixen de seguida. I avui és un dia d'aquests. Potser t'he somniat la nit darrera, però ja m'he llevat ple de tu...

T'enyoro molt, és com si m'estiressis des de Limoges, implacablement. I Saillat, fet i fet, és un poble on es podria reproduir el miracle de Roissy. I això ho fa encara més dur.

En la carta que vaig rebre l'altre dia em preguntes si t'estimo. Com vols, Mercè, que després de les hores que hem passat junts, que després de tota la joia i de tot el dolor que hem viscut junts, sota cels radiants i nits prodigioses, literalment sota xàfec de metralla, després de totes les inquietuds, i de la misèria i de la llibertat que hem viscut junts, després dels nostres pellers, i dels nostres estables i dels nostres arbres, com vols que després de tot això no t'estimi a tu que t'estàs palplantada al mig de la vida com l'ànima dintre del meu cos? Ets com un tros de mi que per un fenomen curiós té una certa autonomia de moviment.

A vegades em pregunto com és que t'estimi tant. Només sóc jo, només tinc consciència d'ésser jo quan estic al teu costat. I no et pensis que això sigui una frase. És literalment exacte. I si no sabés que existeixes en alguna banda, que penses en mi, em semblaria que la meua vida no té sentit.

Sofreixo per tu, és clar, però també sóc feliç pensant en tu. A vegades penso que he vingut al món per a sofrir i a fer sofrir per una mena de voluptat de l'escrúpul, per una mena d'indecisió permanent que em ve, no pas de feblesa, sinó d'un impecable afany de justícia, d'objectivitat, d'un horror profund a fer sofrir els altres, encara que sembli paradoxal.

Mercè, t'estimo molt, t'estimo molt, molt més del que sé dir-te. Aquell vers de Racine! *Dans l'Orient désert...!* Quina sensació de desert que tinc al meu voltant... Com si tu fossis l'únic ésser vivent, tan profundament i obscurament barrejat amb el meu. Com si tinguéssim una saba comuna. Mercè, t'estimo; t'estimo com t'estimava aquelles nits prodigioses del parc, aquelles nits de llegenda, aquelles albes malaltes de tant amor... Potser no t'ho voldràs creure, però t'ho dic com t'ho diria cinc minuts abans de morir. M'ho sento a la gorja, al pit... I ara, escrivint-te, ploro, ploro davant de tothom i no veig gairebé les paraules que t'escric... I és per tu que ploro, estimada. Fes un esforç per superar la teua tristesa, fes-lo per mi Mercè... Estima'm molt però no et desesperis... Si no estic segur d'això, no podré estar ni un moment tranquil...

Penso en tu, estimada, tot el dia, tots els dies, sempre. I tinc unes ganes d'estar al teu costat, de tenir-te dintre els braços, de besar-te, d'acariciar-te, de mossegar-te, com mai no havia tingut. I t'enyoro. I enyoro sobretot la teua companyia, les hores passades al teu costat, sense dir res, sense fer res. Mercè, tinc un desig de tu, una necessitat de tu, de la teua veu i dels teus silencis, del teu amor i de les teves ires, de la teua dolcesa i de la teua aspror.

Què he de fer més, Mercè, perquè et creguis que t'estimo? Com t'ho he de dir, que no trobo gust a la vida si no és quan estic al teu costat? Que sense els teus records no tindria sentit per mi?

La gent conspira per no deixar-me acabar aquesta carta: els àrabs i els italians i els holandesos; l'he interrompuda ja tres vegades. Acabaré immediatament perquè això s'omple de gent i no em deixen pensar el que escric.

Aquesta nit aniré segurament al cinema, però al cinema, tot anant-hi, en tornar, en ficar-me al llit, quan apagaré el llum, només pensaré en tu, en les hores que he passat amb tu i en les que encara hem de passar junts.

T'estimo infinitament,

Joan»

I ara confessem-ho: hem fet una petita trampa. Aquesta carta mai no va existir. És a dir, mai no va ser *una* carta; en van ser dotzenes, enviades per Armand Obiols a Mercè Rodoreda des de l'1 de juny del 1941 al 22 d'agost de 1943. Totes les frases, tots aquests fragments d'amor, són, tanmateix, exactes, literalment transcrits, tot i que de manera desordenada, per tal d'incloure'ls en una única carta.

Es tracta dels anys del primer exili, deixat enrere el miracle de Roissy i el parèntesi del París lliure. La desfeta és total; el futur, trinxat; la doble retirada -de Catalunya i de París-, punyent. Obiols, separat de Rodoreda -que roman a Llemotges-, passarà per diferents camps de treball, l'organització Tödt i fins la presó del Fort du Hâ. En tot aquest temps es veuen en alguna ocasió a Bordeus, on acabada la guerra encara viuran un any més. El 1946 es traslladen a París, començant una nova etapa, encara molt difícil.

L'epistolari Obiols-Rodoreda (que pot llegir-se íntegrament en la magnífica edició de La Mirada, amb pròleg d'Anna Maria Saludes i transcripció de Jordi Puig del 2010) prossegueix després, en els

anys 1960-1971. Rodoreda va eliminar una bona part de la correspondència. És l'etapa de l'anelada estabilitat i de l'eclosió de la gran novel·lista, atentament guiada per Obiols. Però aquí les cartes d'ell ja no comencen amb "Estimada" sinó amb "Ninons", ni acaben amb "T'estimo", sinó amb "Una abraçada".